

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДИЛА ВЧЕНА РАДА
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Голова Вченої ради

В. Мельник
Володимир МЕЛЬНИК
(протокол № *9/2021* від "29" _____ 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2022 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

Психолого-педагогічний супровід осіб з аутизмом

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Львів 2021 р.

I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1. Профіль програми доктора філософії зі спеціальності “Спеціальна освіта”

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Львівський національний університет імені Івана Франка Факультет педагогічної освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Кваліфікація: Доктор філософії за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
Офіційна назва освітньої програми	Психолого-педагогічний супровід осіб з аутизмом
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 43 кредити ЄКТС, термін навчання 4 роки (денна та заочна форми)
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність здобутої вищої освіти ступеня магістр або ОКР спеціаліст
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	5 років, до наступного планового оновлення, не перевищуючи період акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://pedagogy.lnu.edu.ua/department/kafedra-korektsijnoji-pedahohiky-ta-inklyuziji
2 – Мета освітньої програми	
Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички розв’язування комплексних задач організації психолого-педагогічного супроводу навчання осіб з аутизмом, проведення наукової, дослідницько-інноваційної діяльності за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, а також впровадження отриманих результатів на практиці.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта/Педагогіка 016 Спеціальна освіта Спеціалізація Психолого-педагогічний супровід осіб з аутизмом Об’єкт діяльності – теорія, методологія наукового дослідження, феномени, явища і проблеми сучасних психолого-педагогічних досліджень виявлення та корекції особливостей осіб з аутизмом. Цілі навчання – підготовка фахівців вищої кваліфікації з спеціальної освіти, формування у здобувачів вищої освіти компетентностей для створення та впровадження нових наукових ідей, вирішення комплексних проблем в галузі спеціальної освіти та супроводу осіб з аутизмом впродовж життя, наукового консультування та здійснення викладацької діяльності у закладах вищої освіти Теоретичний зміст предметної області - концептуальні засади

	<p>дослідження та розв'язання актуальних завдань у сфері підтримки осіб з аутизмом, що створюють підґрунтя для формування інноваційних рішень теоретичного та прикладного спрямування.</p> <p>Методи, методики та технології: поведінковий аналіз для корекції розвитку дітей з РСА (розлади спектру аутизму); TEACCH (Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children) концепції організації освітнього процесу дітей з розладами спектру аутизму; PEP-R - діагностичний інструментарій для раннього виявлення дітей з спектром аутизму; методи корекції дітей з розладами спектру аутизму засобами лікувальної фізкультури; методи корекції дітей з розладами спектру аутизму засобами музикотерапії; методи оцінки навичок людей з аутизмом, а саме ABLLS-R (Assessment of Basic Language and Learning Skills – Revised); короткотермінова терапія зосереджена на рішенні BSFT; низка методів, які використовують поведінкові аналітики для формування вербальних оперантів, а саме: DTT (discrete trial teaching), ITT (intensive teaching training), NET (Natural Environment Training), та використання підказок.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма доктора філософії
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Поглиблена освіта в галузі 01 Освіта/Педагогіка, спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у сфері спеціальної освіти з урахуванням міжнародного досвіду з метою забезпечення навчально-виховного процесу в процесі інклюзії дітей та молоді з розладами спектру аутизму.</p> <p>Ключові слова: розлади аутистичного спектра, науково-теоретичне вивчення проблеми аутизму, соціалізація, корекція.</p>
Особливості програми	Програма містить освітні компоненти, що забезпечують належне проведення прикладних наукових досліджень, спрямованих на вирішення актуальних проблем забезпечення психологічного та соціального благополуччя осіб з аутизмом при здійсненні різних видів діяльності, включно діяльність в особливих умовах та в галузі правових відносин. Такий підхід покликаний формувати фахівців, які здатні застосовувати психологічні технології у різних сфері спеціальної освіти для забезпечення соціально-психологічного захисту та психолого-педагогічного супроводу дітей та дорослих з аутизмом.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть займати наукові та науково-педагогічні посади в закладах вищої освіти МОН України та наукових установах НАПН України, а також у системі інклюзивної та спеціальної освіти на посадах викладач, науковий співробітник, науковий консультант, керівник освітніх закладів. Згідно з чинною редакцією «Класифікатора професій» за ДК 003:2010: та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08), а саме: старший викладач, науковий співробітник, науковий консультант, керівник освітніх закладів у системі інклюзивної та

	спеціальної освіти.
Подальше навчання	Доктор філософії може здобувати науковий ступінь доктора наук, підвищувати кваліфікацію в рамках освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудовано за принципами студентоцентрованого, проблемно-орієнтованого навчання, самонавчання, навчання на основі наукових досліджень, які спрямовані на отримання здобувачами глибоких комплексних знань, навичок генерування нових ідей. В основу освітнього процесу покладено індивідуально-диференційований та особистісно-орієнтований підходи і компетентнісна парадигма, із застосуванням класичних (лекції, практичні заняття), активних (лабораторні роботи, консультації із викладачами) та інтерактивних методів навчання (дискусії, колоквиуми, презентації, коучинг, метод проектів, кейсів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, участь у тренінгах, заняття на базах практик, індивідуальна дослідницька робота тощо).
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за системою ECTS (100-бальна шкала) та національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано», «незараховано») Поточний контроль: усне та письмове опитування, оцінка роботи в малих групах, тестування, захист індивідуальних завдань (проектів). Підсумковий контроль – екзамен та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Атестація здійснюється у формі захисту дисертаційного дослідження на здобуття ступеня доктора філософії у спеціалізованій вченій раді.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність до опанування філософією науки та передовими знаннями у своїй академічній галузі; ЗК-2. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей; ЗК-3. Здатність ефективно спілкуватися державною та іноземною мовами з міжнародною науковою спільнотою з актуальних питань спеціальної освіти, працювати в міжнародному контексті; ЗК-4. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися упродовж життя, брати відповідальність за навчання інших; ЗК-5. Здатність до ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів, ЗК-6. Здатність до лідерства, до автономної і командної роботи під час реалізації наукових проектів.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)	СК-1. Здатність до розуміння, узагальнення сучасних наукових теорій, методів та прийомів спеціальної освіти та спеціальної психології та вміння їх ефективно застосовувати для організації спеціальної та інклюзивної освіти дітей з аутизмом;

	<p>СК-2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у спеціальній освіті, аутології та дотичних до неї напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях;</p> <p>СК-3. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;</p> <p>СК-4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті з використанням новітніх педагогічних підходів і практик, у тому числі інформаційних технологій у освітньому процесі;</p> <p>СК-5. Здатність до організації та управління навчально-виховним процесом освіти дітей з особливими потребами в закладах інклюзивної та спеціальної освіти.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>РН 1. Уміння поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію розв'язання науково-прикладних задач в області спеціальної освіти та аутології;</p> <p>РН 2. Уміння розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та професійні практики для розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем суспільства;</p> <p>РН 3. Демонструвати знання та вміння організації освітнього процесу дітей з особливими потребами в закладах спеціальної та інклюзивної освіти, прогнозувати результати освітнього процесу дітей з аутизмом.</p> <p>РН 4. Уміння спілкуватися державною (вільне володіння усним та писемним мовленням) та іноземною мовою, прийомами міжкультурної взаємодії для розв'язання психолого-педагогічних завдань у галузі спеціальної освіти. Уміння написання наукових текстів, як державною, так і іноземною мовами, участь у міжнародних конференціях</p> <p>РН 5. Уміння застосовувати набуті знання основних методів та прийомів спеціальної освіти для організації психолого-педагогічної діагностики, проведення реабілітаційної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з аутизмом.</p> <p>РН 6. Уміння представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати здійснювати науково-педагогічну діяльність з обраної спеціальності; дотримання вимог академічної доброчесності та професійної етики.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Всі науково-педагогічні працівники, задіяні до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» чи спорідненими спеціальностями. Якісний склад НПП становлять: два доктори наук, п'ять кандидатів наук. Викладання на ОНП забезпечують висококваліфіковані НПП з інших факультетів університету. В Університеті створено умови для підвищення кваліфікації викладачів, набуття педагогічної та професійної майстерності.</p>
Матеріально-	Забезпеченість навчальними приміщеннями в цілому відповідає

технічного забезпечення	потребам. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів досліджень наявні спеціалізовані комп'ютерні класи Університету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернету. Базами досліджень визначено науково-дослідні майданчики кафедри та консультативні центри з проблем аутизму.
Інформаційне та навчально-методичного забезпечення	Використання у навчальному процесі електронних освітніх ресурсів, технологій змішаного або дистанційного навчання, системи електронного навчання Moodle. Інформаційне забезпечення включає в себе сайти Університету - https://lnu.edu.ua/ , факультету - https://pedagogy.lnu.edu.ua/ , кафедри, пакет програм MS Office 365, інформаційна система Деканат, доступ до баз даних Scopus, Web of Science (www.webofknowledge.com ; https://www.scopus.com), доступ до Наукової бібліотеки ЛНУ ім. І. Франка: https://www.lnulibrary.lviv.ua/ . Навчально-методичне забезпечення освітньо-наукової програми включає: силабуси, робочі-навчальні програми курсів, навчальні посібники, довідкову та іншу літературу авторства викладачів Університету або інших провідних фахівців в галузі спеціальної освіти
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двохсторонніх договорів між Львівським національним університетом та вітчизняними закладами вищої освіти: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Київський державний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на основі двохсторонніх договорів між Львівським національним університетом та країн партнерів: Жешівський університет (м. Жешів, Польща), Гайдельберський університет (м.Гайдельберг, Німеччина), Констанський університет (м. Констанц, Німеччина)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе, на основі знання української мови та згідно Правил прийому до Львівського національного університету імені Івана Франка за умови володіння українською мовою

2. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Дисципліна	Загальний обсяг	
	Кредити	Години
1. НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ		
Складова 1 (глибинні знання зі спеціальності)		
ОК1. Сучасні технології роботи з дітьми з аутизмом	3	90
ОК2. Науковий семінар	4	120
Складова 2 (загальнонаукові компетентності)		
ОК3. Філософія	4	120
Складова 3 (універсальні навички)		
ОК4. Педагогічна практика	4	120
ОК5. Організація наукової діяльності	3	90
Складова 4 (мовні компетентності)		
ОК6. Іноземна мова за фаховим спрямуванням	7	210
Всього	25	750
2. ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ АСПІРАНТА		
Складова 1 Глибинні знання зі спеціальності		
ВД1	3	90
В1. Прикладні аспекти спеціальної психології		
В2. Науково-теоретичний аналіз діагностики та корекції мовленнєвого розвитку осіб з аутизмом		
В3. Раннє втручання при аутизмі		
ВД2	3	90
В4. Прикладні аспекти спеціальної освіти підлітків та молоді з аутизмом		
В5. Музикотерапія в роботі з дітьми з аутизмом		
В6. Наукові засади арт-терапевтичної роботи з дітьми з аутизмом		
ВД3	3	90
В7 Психотерапевтична робота з батьками дітей з аутизмом		
В8 Організація навчально-корекційного середовища для дітей з порушеннями у розвитку		
В9 Менеджмент в освіті		
Складова 3 Універсальні навички дослідника		
В10 Педагогіка вищої школи	3	90
В11 Методологія підготовки наукової публікації		
В12 Психологія вищої школи	3	90
В13 Підготовка науково-інноваційного проекту		
В14 Інформаційні технології та програмування	3	90
В15 Інтелектуальна власність і трансфер технологій		
В16 Інновації та підприємництво		
ДИСЦИПЛІНА ЗА ВІЛЬНИМ ВИБОРОМ АСПІРАНТА	3	90
Всього	15	450
Всього за час навчання	43	1290

II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального науково-прикладного завдання за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю, оприлюднені і апробовані у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Тематика наукових досліджень за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

1. Теоретико-методологічні засади організації освітнього процесу молоді з аутизмом у закладах професійної технічної освіти.
2. Методологічні засади використання поведінкового аналізу для корекції розвитку дітей з РСА (розлади спектру аутизму).
3. Теоретико-методологічні засади використання ТЕАССН (Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children) концепції організації освітнього процесу дітей з розладами спектру аутизму в інклюзивній школі.
4. Розроблення діагностичного інструментарію для раннього виявлення дітей з спектром аутизму.
5. Розроблення методів корекції дітей з розладами спектру аутизму засобами лікувальної фізкультури.
6. Розроблення методів корекції дітей з розладами спектру аутизму засобами музикотерапії.

III. Атестація аспірантів

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється спеціалізованою вченою радою, постійно діючою або утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у закладі вищої освіти, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада закладу вищої освіти має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого закладу вищої освіти, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

3. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	В1	В2	В3	В4	В5	В6	В7	В8	В9	В10	В11	В12	В13	В14	В15	В16	
ЗК1	•	•	•		•		•	•	•	•		•			•	•							
ЗК2	•									•				•			•						
ЗК3	•	•	•			•							•				•	•				•	
ЗК4	•		•	•	•											•	•				•		
ЗК5				•			•							•	•	•		•	•			•	•
ЗК6				•											•	•	•		•	•			
СК1		•						•		•						•		•				•	•
СК2	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•						
СК3	•	•		•	•		•				•			•	•								
СК4			•	•		•						•											
СК5		•						•			•		•	•								•	

4. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	В1	В2	В3	В4	В5	В6	В7	В8	В9	В10	В11	В12	В13	В14	В15	В16	
РН1	•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•							
РН2				•		•	•	•			•		•	•	•						•	•	•
РН3		•					•							•	•							•	•
РН4				•		•										•	•			•			
РН5	•		•	•	•						•	•					•	•	•				
РН6		•				•											•	•	•	•			

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЙ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 016 «Спеціальна освіта»
 1-й семестр   2-й семестр   3-й семестр   4-й семестр   5-6-й семестри   7-8-й семестри

